

tíðindablaðið sosialurin

Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller

Blaðfólk:
Hegni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Ljósmyndari:
Kálmur Lindenskov
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressar 1981

Telefon:
118 20
Telefax:
147 20
Bústaður:
Argjavegur 26
Argir
Postadressa:
Postsmoga 76
110 Tórshavn

Onga meining um nakað sum helst

oddagrein

MIKUDAGIN hin 18. januar í tí harrans ári 1989 segðist, at nýtt landsstýri var valt. Tá høvdu vit livað í stjórnarloysi í einar 70 dagar og hetta kundi ikki halda fram, segði nýggja landsstýrið. Landið hevði eina fasta stýrandi hond fyri neyðini og til hesa uppgávu buðu Fólkaflokkurin, Tjóðveldisflokkurin, Sjálvstýrisflokkurin og Kristiligi Fólkaflokkurin seg fram til.

SATT er tað, at vit finga eitt nýtt landsstýri. Men vit biða enn eftir teir sokallaðu føstu stýrandi hondini, sum koma skuldi. Hesa hond hava vit enn sæð ógvuliga lítið til.

EISINI varð sagt, at nýggja landsstýrið hevði eitt sokallað samgonguskjal við fleiri undirskjølum. Okkurt almannakunngjørt, meðan onnur enn eru loyniligi. Í hesum samgonguskjalum segðist politiska kósini fyri komandi fyra árin at vera sett.

HESI kós biða vit eisini eftir.

HIGARTIL hava vit bert verið vitni til, at landsstýrið als onga kós hevur, og tí rokna vit við, at í onkrum av undirskjølunum, sum enn ikki eru almannakunngjørd, stendur nakað soleiðis: »Fyri at aðrir flokkar ikki skulu sleppa frammat, fara vit fyra at royna at halda út komandi fyra árin og gera um best ber tilk.

OG soleiðis hevur gingið higartil. Vit upplivdu, at landsstýrið hevur onga meining um hvussu vinnulivið skal stuðlast frá almennari síðu, ella um tað yvirhøvur skal stuðlast. Hetta var latið tinginum at avgera.

UM meskavíðir hevur landsstýrið einki boð. Ein partur av landsstýrinum sigur 155 og annar part-

ur okkurt annað. Landsstýrið kundi tí onga støðu taka, heldur ikki eftir at málið hevur verið til ummælis í Fiskivinnuráðnum. Málið um meskarnar varð tí latið Fiskivinnuneyvndini og hvørja lagnu hetta fær hevur landsstýrið latið upp til skutils.

Á arbeiðsmarknaðarøkinum koma flestu lønarsáttmálar fyri um stutta tíð. Løgmaður sigur, at lønarhækking verður ikki talan um. Men hann leggur afturat, at samgongan er ikki samd um hvat skal gerast ella um nakað yvirhøvur skal gerast.

OG sum eitt kuriosum kunnu vit nevna, at landsstýrið kundi ikki so frægt sum semjast at velja ein lim í nevndina fyri føroyskt kirkjumál.

VIT væntaðu okkum ongantið nógv av hesum landsstýrinum, men vit roknaðu tó við, at vit høvdu eitt landsstýri. Eftir okkara tykki er tað eitt minsta krav, at landsstýrið nú sigur fólki frá, hvørjar ætlanir teir hava við hesum samfelagnum, sum teir hava boðið sær fram til at stýra. Kunnu teir ikki tað, er best at leggja frá sær, og tað ongantið ov skjótt.

JAVNADARFLOKKURIN er í andstöðu. Men hóast tað fer hann at royna at gera sína ávirkan galdandi. Kortini halda vit, at landsstýrið skal ikki sleppa undan at taka støðu til tey stórmál, sum teir higartil hava latið upp til skutils. Tað er eingin orsök hjá andstöðuni at kenna seg bundna til at sleppa landsstýrinum undan at taka støðu til mál av grundleggjandi politiskum týðningi. Kundu vit ikki liva við einum minnilutastýri í 70 dagar, kunnu vit enn minni liva við einum minnilutastýri í fyra ár.

tór.-

Ikki lønarkrøv — — men broytingar í skattatrystinum

arlagið undir hesi skeivu gongd er fjarandi, minkandi tilgongd verður kompenserad við øktum studningi, og hesin økti studningur skal so gjaldast við meira skatti og meira tolli. Og krónan, sum so løntakarin fær, hon er eins og tilgongdin minkandi. Hetta er skeiv mannagongd, og her mugu politikarar eins væl og soluliðið og vinnulivsfolk broyta ta skeivu gongd. Sjálvandi verður tað fyrst Løgtingið, sum má og skal gera nakað, og tað kann gerast við einari broyting í skatta- og tolltrystinum.

Í staðin fyri meiri løn skulu og eiga vit at umhugsja minking av skattatrystinum, og ta verður so meira tilgongd av tí tjentu krónuni, tað er ein gongd leið.

Uppgávan verður at lætta um skattatrystið, tað kann gerast somuleiðis við at lætta munandi um tollin á vanligum forbrúksvörum, og tað vil so geva aftur meira til løntakaran, enn tann prosentvisa hækkingin, sum bert verður tikin inn aftur í meira skatti og meira tolli, tí tað er framvegis tann fastbúgvandi, sum skal gjald gildið.

Búskapur Føroya tolar ikki meiri lønartryst, og tað er broytingar mugu koma, má ein gera vart við, tí tað økta lønartrystið, minkandi fiskimøguleikar, og minkandi kappingarferi fer at koma øllum Føroyum aftur um brekku.

Tað verður torført at fota sær aftur, um ikki nú verður gjørt nakað við hesi álvarsmál. Er vanlukkan hend, at vit ikki verða kappingarferi, og so í bráðskundi mugu stramma teymarnar, ta verður tað fyrst tann timalenti og láginntøkur, sum koma at merkja sviðan.

Ti mugu broytingar í lønarlagnum og broytingar í skattatrystinum gerast nú, og hetta vil bert koma okkum øllum tilgongd.

Sverre Midjord

Tað er einki loyndarmál, at lønarkrøv og útflutningsmøguleikarnir og kappingarferi fyri okkara útflutningsvörur eru viðurskipti, sum hanga saman.

Tað er ikki so, at okkara løntakarar fáa ov nógv fyri sitt arbeiði. Teir fáa bert ov lítið fyri hvørja vunna krónu, hetta soleiðis at skilja, at skattatrystið er ov høgt; og við øktum lønarkrøvum, tað verði seg á tí privata ella almenna økinum, vil henda stöðan bert versna. Somuleiðis má minnst á, at alt ov nógv arbeiði er í gongd. Í staðin fyri at deilt arbeiðini yvir longri tíðarskeið, soleiðis at vit í mesta munin bert brúktu okkara egnu arbeiðsmegi, so er ein rúgva av utlendingum komin til Føroya, og hetta er ikki til nakran bata, tí rokningina av øllum hesum yvirupphitaða arbeiðslag við utlendskari arbeiðsmegi, við teirra krøvum um meira løn, ger tað, at lønin í kronum og oyrum verður meira. Men við teimum fylgjandi krøvum um at gjalda tann

aktivitet, sum er her á landi, hann verður bert gordin yvir eitt hægri skattatryst. Og her er tað, at vit eiga at gripa inn og tað ongantið ov skjótt, tí fleiri lønarkrøv gera eisini tað, at okkara útflutningsvörur verður ikki kappingarferi, so eitt er at gera, eitt annað at lata vera, og at verða við í politikki, tað er at tora. Tað er einki loyndarmál, heldur ikki fyri okkara fakrørslu, at okkara búskapur er viðbrekin. Tað er framvegis tann ótilgjørda rávoran, sum vit útflyta, hon er grundarlagið undir okkara búskapi. Henda rávora er minkandi ár undan ári, veiðutolini verða fyri tað mesta hildin gangandi við øktum studningum, sum so eisini økir um tað fyrrnevnda skattatrystið. Myndugleikarnir bæði teir politisku og teir privata og eisini soluliðið gera einki við at bota ella broyta hesa gongd.

Tað verður hugsað meira um mongd enn dygd, og úrslitið verður eitt størri tryst á stovnarar og eitt størri tryst á tilskotsveitingarnar.

Hetta heldur fram sjálvt um allir partar væl eru vitandi um, at grund-